

BESH TASHABBUS — BESH IMKON

PREZIDENT TASHRIFIDAN SO'NG...

IMOM BUXORIY TA'LIMOTINI O'RGANGAN YOSHLAR YOMON YO'LG'A KIRMAydi

Imom Buxoriyning zamondoshlaridan biri Yahyo ibn Ja'far: "Agar qudratim yetsa, Muhammad ibn Ismoil Buxoriyning umrini ziyoda qilar edim. Mening o'limim bir kishining o'limi bo'ladi. Muhammad ibn Ismoilning o'limi ilmning ketishidir", degan edi. Muso ibn Horun Hammol esa: "Menimcha, Islom ahli barchasi jamlanib, Muhammad ibn Ismoilga o'xshash yana bir kishini yetishtirmoqchi bo'lishsa, eplay olishmaydi", degan edilar.

Darhaqiqat, bobomiz Imom Buxoriy rahmatullohi alayhni butun Islom olami "Amirul mo'minin fil hadis" — "hadis ilmda mo'minlarning amiri", "Shayxul-islam" — "musul-

monlarning ustoz" kabi unvonlar bilan nomlaydi. Bularning barchasi bejizga emas. Ajdodimizning bu darajaga yetishishiga u zotning taqvoli, parhezkorligi va omonatdorligi

kabi ko'plab fazilati va hadis ilmiga qo'shgan ulkan va beqiyos hissasi sabab, desak yanglishmagan bo'lamiz.

Davomi 4-sahifada.

YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI — AMALDA

YOSH TADBIRKORLAR MUAMMOLARGA DUCH KELMOQDA

UMRZOQ NEGA KREDIT OLOLMAYAPTI?

Yoshlarni qiynayotgan muammolarni hal etish maqsadida, ular bilan ochiq muloqotlar, sayyor qabullar o'tkazish an'anaga aylandi. Uchrashuvlarda yoshlar bilan yuzma-yuz gaplashib, murojaatlarini o'rganish, masalalar yuzasidan joyida mas'ul idora va tashkilotlar rahbarlari fikrini tinglash o'z samarasini beryapti. Ammo ayrim hollarda tushunmovchiliklar sabab uzoq

vaqt davomida yechimsiz qolayotgan muammolar ham bor.

Masalan, Jizzax viloyatining Do'stlik tumani G'afur G'ulom mahallasida yashaydigan Umrzoq Safarov tadbirkorlik qilish maqsadida kredit olish uchun bir yildan buyon harakat qiladi. U yo'llagan murojaatlar ham samarasiz bo'lyapti. Xo'sh, buning sababi nimada?

Davomi 3-sahifada.

SAYLOV-2021

PREZIDENT SAYLOVI: TAYYORGARLIK BOSHLANDI

O'zbekiston Respublikasi Markaziy saylov komissiyasining majlisi bo'lib o'tdi. Markaziy saylov komissiyasi Raisi Zayniddin Nizomxo'jayev olib borgan majlisdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti sayloviga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha asosiy tadbirlar dasturi hamda Markaziy saylov komissiyasining O'zbekiston Respublikasi Prezidenti sayloviga oid qator nizomlari loyihalari muhokama qilindi.

Ta'kidlanganidek, mamlakat taraqqiyotini yangi bosqichga ko'tarish yo'lida o'z oldiga buyuk maqsadni qo'yan Yangi O'zbekistonda Prezident saylovi bu yil yangi milliy saylov qonunchiligi, umume'tirof etilgan xalqaro standartlarga muvofiq holda, demokratik tamoyillar asosida va butunlay yangi muhitda o'tadi.

Prezident saylovi Harakatlar strategiyasida o'z ifodasini topgan ilg'or demokratik g'oyalarning amaldagi yana

bir yorqin ifodasi bo'ladi. Mazkur siyosiy jarayonda ochiqlik, oshkorlik va shaffoflik amalda keng ta'minlanishi uchun uchastka saylov komissiyalaridan to'rt Markaziy saylov komissiyasigacha — barcha darajadagi saylov komissiyalari, hamma saylov tashkilotchilari o'z ishini eng ilg'or demokratik prinsiplar asosida hamda yuksak tashkiliy darajada amalga oshirishini taqozo qiladi.

Davomi 2-sahifada.

Mamlakatimizda so'nggi yillarda yoshlar masalasiga bejiz davlat siyosati darajasida e'tibor qaratilayotgani yo'q.

Chunki yoshlar mamlakati deya e'tirof etilgan O'zbekiston aholisining qariyb 55 foizini 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar tashkil qiladi. Ya'ni, 18 millionlik "armiya" davlatimizning eng katta xazinasi, bebaho boyligi, taraqqiyotimiz tayanchi, jamiyatni harakatga keltiruvchi katta kuchdir. Bugun xalq farovonligi, mamlakat taraqqiyoti yo'lida amalga oshirilayotgan islohotlarda yoshlarning kuch-g'ayrati, azm-u shijoati, aqliy zakovatiga tayanilmoqda.

EZGU MAQSADLARIMIZDA

QACHON SAMARA, NATIJA BO'LADI, QACHON KI...

Albatta, yoshlarning ko'p bo'lgani yaxshi. Biroq ular bilan bog'liq muammolarni hal qilish, ayniqsa, ish bilan ta'minlash masalasi borgan sari muhim ahamiyat kasb etmoqda. Sababi, bandlikni ta'minlash masalasi barcha zamonlarda ham hal qilinishi lozim bo'lgan eng muhim vazifalardan biri bo'lib kelgan. Chunki xalqning yaxshi yashashi odamlarning bandlik darajasi yoki ishsizlik muammosining qanday hal qilinishi bilan belgilanadi.

Ma'lumotlarga qaraganda, mamlakatimizda bugungi kunda ishsiz yoshlar soni 800 mingdan oshiq va bu raqam bandligi ta'minlanmagan yoshlarning 17 foizini tashkil qiladi. Raqam kichkina ko'rinishi mumkin. Lekin uning ortidan paydo bo'layotgan va bo'lishi kutilayotgan muammolar xavfi juda ham katta. Shu bois, so'nggi yillarda ushbu masalaga jiddiy e'tibor qaratilmoqda. Davlatimiz rahbari Toshkentda yoki qaysi hududda bo'lmasin, avvalo bandlik masalasiga, kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlan-

tirish orqali yoshlarni ish bilan ta'minlashga eng ustuvor vazifa sifatida qaramoqda.

Kuni kecha Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida yoshlar bandligini ta'minlash va bo'sh vaqtni mazmunli tashkil etish borasida belgilangan vazifalar ijrosi yuzasidan o'tkazilgan videoselektor yig'ilishida ham ushbu masala tanqidiy tahlil qilindi.

Ma'lumki, 2021-yil mamlakatimizda "Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili" deb nomlanishi munosabati bilan davlat dasturi qabul qilindi. Shu yilning 27-yanvar va 10-fevral kunlari ushbu dastur doirasida amalga oshiriladigan ishlar belgilanib, mas'ullarga vazifalar yuklatilgan edi. Navbatdagi videoselektor yig'ilishida ushbu vazifalar ijrosi ko'rib chiqildi.

Yig'ilishda ayrim hududlarda yoshlar masalalariga e'tibor hali ham talab darajasida emasligi misollar asosida ko'rsatib o'tildi. O'zibo'larchilik holatlari qattiq tanqid qilinib, yoshlar bilan ish-

lashni lozim darajada tashkil etmagan rahbarlar lavozimidan ozod etildi, ayrimlari qat'iy ogohlantirilib, vaziyatni o'nglashi uchun muhlat berildi.

— Eng muhim vazifa, avvalo, yoshlar bandligini ta'minlash, munosib daromad olishi uchun ularga sharoit yaratib berish. Bu boradagi eng katta imkoniyat va zaxiramiz bu — tadbirkorlik, ayniqsa, kichik va o'rta biznesdir, — dedi davlatimiz rahbari.

Videoselektor yig'ilishi mu-tasaddilarga yoshlar tadbirkor-

ligini qo'llab-quvvatlash borasidagi imkoniyatlarni yanada kengaytirish va bandligini ta'minlash bo'yicha yangi mexanizm joriy etish vazifasi qo'yildi. Xalqqa ham, tashkilotlarga ham ma'qul bo'ladigan bir qancha imtiyozlar belgilanadi.

Yoshlar mamlakatimizning asosiy tayanchi va ular bugun Yangi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan o'zgarishlarda hal qiluvchi kuchga aylanmog'i lozim. Bu yo'lda nafaqat yoshlarning o'zi, shu yurt, shu vatan, shu xalq taqdiriga daxldor bo'lgan har bir inson hamjihatlikda, bamaslajak harakat qilmog'i zarur. Shundaygina ezgu maqsadlar yo'lidagi harakatlrimizda samara, natija bo'ladi. Davlat rahbari bugun barchamizdan aynan shuni kutmoqda.

**Abdumalik AKRAMOV,
Oliy Majlis
Qonunchilik palatasi deputati,
"Milliy tiklanish" demokratik
partiyasi fraksiyasi a'zosi.
O'ZA**

KORONAVIRUS: KUNLIK O'SISH KUZATILMOQDA

So'nggi vaqtlarda yurtimizdagi test natijalariga ko'ra koronavirus bilan kasallanayotganlarning kunlik ko'rsatkichi rasman 300 nafardan kamaymayapti. Bu raqam yanvar oyidagidan 7-8 barobar ko'p demakdir. Kasallikni alomatlarisiz o'tkazayotganlar soni bundan bir necha karra yuqori bo'lishi mumkin. Sog'liqni saqlash vazirligi axborotiga ko'ra, haqiqatda vaziyat xavotirli.

Joriy yil 18-apreldan karantin qoidalari yanada kuchaytirildi. Jamoat joylarida niqob taqish, ijtimoiy masofani saqlash, shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya etish, qo'llarni antiseptik vosita bilan zararsizlantirish, qoidabuzarlarga nisbatan qat'iy javobgarlik choralarini ko'rish, jarimalar qo'llash belgilab qo'yildi.

Jamoat transportlarida o'rindiqlar soni 50 foizga cheklanib, yo'lovchilar tashilishini ta'minlash uchun yo'nalishtli transport vositalari

sonini oshirish hamda oxirgi bekatda dezinfektsiya ishlarini amalga oshirish belgilandi.

Maktabgacha ta'lim, Xalq ta'limi hamda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirliklari Sanitariya epidemiologiya xizmati bilan birgalikda koronavirus aniqlangan ta'lim muassasalarida o'qish ikki hafta onlayn rejimda amalga oshiriladi.

— Koronavirus pandemiyasini yengishda yana bir muhim omil vaktsina hisoblanadi, — deydi Oliy Majlis Qonunchilik palatasi

deputati Doniyor G'aniyev. — Aholining katta qismini, ayniqsa, xavfli kategoriyaga kiruvchilarni vaktsina bilan emlash ishlarini tezroq tugatishimiz kerak.

SSV bergan ma'lumotga ko'ra, 17-aprelga qadar jami 400 mingdan oshiq aholi vaktsinaning birinchi dozasi bilan emlangan. Oxirgi bir sutkada emlanganlar soni 33 mingtani tashkil etgan.

Respublika bo'yicha emlash ishlari uchun jami 3 ming 138 ta emlash punkti, 862

ta harakatdagi mobil brigada faoliyati yo'lga qo'yilib, bitta punkt bir kunda o'rtacha 70 nafar fuqaroni emlash (kuniga jami 200 mingdan ortiq fuqaro degani) imkoniga ega ekani aytilgan edi. Lekin amalda emlanganlar soni bir kunda bitta emlash punktiga 70 nafar emas, atigi 10 nafarni tashkil etmoqda. Yurtimizda birinchi navbatda emlanishi belgilangan fuqarolar soni esa 4,1 million nafardan iborat.

Muxbirimiz

PREZIDENT SAYLOVI: TAYYORGARLIK BOSHLANDI

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

Davlatimiz rahbari tomonidan shu yil 8-fevralda imzolangan tegishli qonun bilan saylov qonunchiligining takomillashtirilishi fuqarolarning saylov huquqi kafolatlari, davlat va jamiyat boshqaruvidagi ishtirokini yanada keng ta'minlashda muhim omil bo'lishi shubhasiz.

O'zbekiston Respublikasi saylov qonunchiligiga kiritilgan o'zgartishlarga binoan endilikda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti saylovi, Oliy Majlis Qonunchilik palatasi deputatlari, mahalliy davlat hokimiyati vakillik organlari deputatlari saylovi ularning konstitutsiyaviy vakolat muddati tugaydigan yilda — oktyabr oyi uchinchi o'n kunligining birinchi yakshanbasida o'tkaziladi.

Prezident saylovi Yangi O'zbekistonda saylovchilarning siyosiy va huquqiy madaniyati tobora yuksalib borayotgan bir sharoitda o'tkaziladi. Buning uchun saylovga tayyorgarlik ko'rishning dastlabki bosqichi, ya'ni saylov kampaniyasi e'lon qilingunga qadar, zarur tashkiliy-huquqiy shart-sharoitlarni yaratish barcha saylov tashkilotchilarining muhim vazifasidir.

Ushbu vazifalardan kelib chiqib, majlisda O'zbekiston Respublikasi Prezidenti sayloviga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha asosiy tadbirlar dasturi batafsil muhokama qilindi va tasdiqlandi.

Dasturdan hamkor tashkilotlar bilan birgalikda ilk bor Saylov kodeksi asosida o'tajak Prezident sayloviga tayyorgarlik ko'rish borasida izchil amalga oshiriladigan ishlar o'zining batafsil ifodasini topgan. Bajariyadigan vazifalarning ijro muddati va mas'ul ijrochilari aniq ko'rsatilgan.

Avvalo, saylovga tayyorgarlik ko'rish jarayonini huquqiy hamda uslubiy jihatdan ta'minlash, saylov jarayoni ishtirokchilarining saylov qonunchiligiga oid bilim va ko'nikmalarini mustahkamlash borasidagi ishlarni o'z vaqtida va samarali tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Shu maqsadda barcha okrug hamda uchastka saylov komissiyalarining a'zolari uchun seminarlar, treninglar, o'quv mashg'ulotlari, konferensiyalar, davra suhbatlari va boshqa tadbirlar, jumladan, onlayn muloqotlar o'tkaziladi.

Asosiy tadbirlar dasturida saylov jarayoniga zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy qilish, ushbu jarayonda axborot-tushuntirish ishlarini tashkil etish, saylovga tayyorgarlik jarayonini koronavirus pandemiyasi sharoitini hisobga olgan holda o'tkazish bo'yicha aniq vazifalar belgilandi.

Markaziy saylov komissiyasining majlisida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti saylovini o'tkazuvchi okrug va uchastka saylov komissiyalarining faoliyati tartibini belgilab beruvchi hamda O'zbekiston Respublikasi Prezidentligiga ko'rsatilgan nomzodni qo'llab-quvvatlovchi imzolarni to'plash va imzo varaqalari to'g'ri to'ldirilganligini tekshirish tartibi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentligiga nomzodlarning saylovoldi tashviqotini olib borish tartibiga doir nizomlar qabul qilindi.

Yig'ilishda bu yilgi Prezident saylovi mamlakatimizda boshlangan keng qamrovli islohotlarning, xalqimiz Yangi O'zbekistonda barpo etish sari tashlayotgan dadil qadamlarning bardavom bo'lishini ta'minlash borasida barcha saylov tashkilotchilari uchun muhim sinov bo'lishi ta'kidlandi.

Majlisda Markaziy saylov komissiyasining vakolatlariga taalluqli boshqa masalalar ham ko'rib chiqildi.

Jamshid MUSURMONOV

YOSH TADBIRKORLAR MUAMMOLARGA DUCH KELMOQDA

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

Ta'kidlash kerak, Umrzoq Safarov oilaviy tadbirkorlik — novvoylik bilan shug'ullanadi. Faoliyatini kengaytirish, qoliqli non ishlab chiqarish sexini ochish, unga zarur uskunalarni olib kelish, yangi ish o'rinlari yaratish uchun 2020-yil mart oyidan buyon kredit olishga harakat qiladi. Hatto joriy yil 22-23-yanvar kunlari respublika ishchi guruhi tomonidan o'tkazilgan ochiq muloqotda ham o'z muammosini o'rtaga tashlagan. Ammo hozirgacha biror natija yo'q.

O'tgan yili 5-mart kuni da "Har bir oila — tadbirkor" davlat dasturi doirasida imtiyozli kredit olish uchun "Xalq banki"ning tuman bo'limiga hujjat topshirgan edim, — deydi Umrzoq Safarov. — Arizada 33 million so'm kredit olib, qoliqli non ishlab chiqarishni yo'lga qo'ymoqchi ekanimni ko'rsatgandim. Bank xodimlari 2020-yil 15-mart kunigacha kredit chiqarib berishini aytgan edi. Lekin hamon kredit oloqanim yo'q.

Umrzoq non va non mahsulotlari sexini ochish uchun joyini ham hozirlab qo'ygan. Kredit ajratilsa, jihozlarni olib kelib o'matsa bo'ldi, mahallada yagona bo'lib turgan ushbu novvoyxonaga faoliyati yanada kengayadi. Bu masalada "Xalq banki" Do'stlik tuman bo'limidan kredit nega chiqmayotani bilan qiziqdik.

— Qonun hujjatiga ko'ra ta'minotchi tomonidan mahsulot yetkazib berilgach, kredit chiqarib berilishi kerak, — deydi "Xalq banki"ning Do'stlik tuman bo'limi boshqaruvchisi

Mashrab Tursunov. — Umrzoq Safarovga kafolat xatlari berilgan, ta'minotchi tomonidan mahsulot yetkazib berilmagan, lekin bank tomonidan bajarilishi kerak bo'lgan ishlarning hammasi — zarur hujjatlar tayyor turibdi. Ta'minotchi soliqda qarzi borligi uchun bunga mahsulot yetkazib bera olmaganini bildirdi. Hozir boshqa ta'minotchi izlayapti. U tomoni hal bo'lsa, ta'minotchi mahsulotni yetkazib berishi bilan kreditni chiqarib beramiz.

Kredit chiqishi nega kechikayotgani Umrzoqning o'ziga ham tushuntirildi. Bank tarafidan qilinishi lozim bo'lgan barcha jaryon amalga oshirib bo'lingani ta'kidlandi. Bu masalada yana bir mas'ul 3-sektor mutasaddilaridan ham izoh olishga harakat qildik.

— Fuqaro Umrzoq Safarov kredit olish uchun murojaat qilgan. Barcha hujjatlar sektor tomonidan rasmiylashtirilib, bankka taqdim qilingan, — deydi Do'stlik tumani 3-sektor kotibi Nurbek Avazov. — Ayni paytda uning ta'minotchi bilan bog'liq masalasi hal etilib, boshqa yetkazib beruvchi bilan shartnoma tuziladigan bo'ldi, bu ish tez orada ijobiy hal etiladi.

Mas'ullar fuqaro murojaati nazoratda turganini, amaldagi tartib bo'yicha mijoz jihoz ta'minotchisi bilan shartnoma tuzib, bank kafolat xati asosida jihozlarni olib kelib o'rnatilgandan so'ng kredit o'sha zahoti ajratilishini ta'kidlamogda. Demak, muammoga yechim shuki, Umrzoq Safarov yangi ta'minotchi topib, u bilan shartnoma tuzishi kerak.

Kredit olish bo'yicha tushuncha yetarli emas (mi?)

Yoshlar muammolarini o'rganish, ularni tegishli tartibda hal etish, bandligini ta'minlash borasida Namangan viloyatida ham bir qator ishlar amalga oshirilmoqda. Barcha shahar va tumanlar kesimida tashkil etilayotgan "Hokim va yoshlar" uchrashuvlari, sayyor qabullar davomida ularning murojaatlari o'rganilib, muammolarga yechim topilmoqda.

Jumladan, joriy yilning 1-, 5-fevral kunlari Namangan viloyatidagi yoshlar bilan o'tkazilgan muloqotlar davomida ularning taklif va muammolari ro'yxatga olingan edi. Biroq "Yoshlar daftari"ga kiritilgan kosonsoylik Otabek Jumaboyevning murojaati hamon yechimini topmagan ma'lum bo'ldi. U tuman hokimligida o'tkazilgan muloqot chog'ida issiqxonaga qurish uchun kredit ajratishni so'ragan. Buning uchun "Xalq banki"ning tuman bo'limiga fevral oyida hujjatlarini topshirgan. Lekin ta'minotchi masalasidagi muammolar sabab murojaati hal bo'lmagan. 18-mart kuni hujjatlarni qayta tayyorlagan.

— Dastlab hujjatlarni tayyorlab, ta'minotchi bilan

shartnoma tuzib olib kelsam, viloyatdan tasdiqlanmadi, — deydi Otabek Jumaboyev. — Shartnomani Namangan shahridan olib kelganim uchun "viloyat bazasida yo'q" degan va'j bilan hujjatim qabul qilinmadi. Boshqa ta'minotchi topib, shartnoma olib kelishimni aytishdi. Keyin qaytadan shartnoma tuzib, 18-mart kuni topshirdim.

Masalaga oydinlik kiritish maqsadida bank mutasaddilari bilan ko'rishdik.

— Biz kafolat xatini beramiz, shu asosda ta'minotchi issiqxonani qurib beradi, — deydi "Xalq banki"ning Kosonsoy tuman bo'limi boshlig'i o'rinbosari Mo'minjon Vohidov. — Shundan so'ng har ikki tomon ba-

jarilgan ishdan rozi ekanini aniqlab, pulni ta'minotchiga o'tkazib beramiz.

Otabek 2-sektor hududidagi "Rovot" mahalla fuqarolar yig'inida istiqomat qiladi. Imtiyozli kredit naqd pul ko'rinshida berilmasligi tushuntirilgan.

— Yoshlar bilan o'tkazilgan uchrashuvda fuqaro Otabek Jumaboyev issiqxonaga tashkil etish maqsadida murojaat qilgan, — deydi Kosonsoy tumani 2-sektor kotibi Karimjon Hayitov. — Uning murojaati "Xalq banki"ning Kosonsoy tuman bo'limi xodimlari tomonidan o'rganilganda uyi-da bor issiqxonani ko'rsatib, shu issiqxonaga uchun mablag' chiqarib berishni so'ragan. Shu joyning o'zida unga bu ish noqonuniy ekanini tushuntirilib, rad javobi berilgan. Bundan tashqari, fuqaro "Yoshlar daftari"da ro'yxatda turishini hisobga olib, sektor tomonidan unga uyi yaqinidagi fermer xo'jaligidan 15 so'tix yer maydoni ajratib berilib bandligi ta'minlangan.

O'rganishlar davomida ko'pchilik yoshlarda kredit olish to'g'risida tushuncha yetarli emasligi ma'lum bo'lmoqda. Murojaatchi imtiyozli kredit belgilangan tartibda uch tomonlama, ya'ni ta'minotchi, murojaatchi va bank tomonidan tuzilgan shartnoma asosida issiqxonaga qurilgandan so'ng ta'minotchi hisobiga o'tkazib berilishini tushunmagan. Bank xodimlari bu borada mijozlarga to'laonli, to'g'ri tushuncha bermagani bois, turli tushunmovchiliklar kelib chiqmoqda.

Namangan viloyatida o'tkazilgan muloqotlar davomida ro'yxatga olingan murojaatlarning ayrimlari hanuzgacha o'z yechimini topmagan.

Masalan, Uychi tumani "Bog' ko'cha" mahallasida yashovchi, "Yoshlar daftari"ga kiritilgan Odina Jafarova qandolatchilik yo'nalishida tadbirkorlik faoliyatini kengaytirish maqsadida imtiyozli kredit olish istagini bildirdi. Oradan ikki oy o'tsa-da, "Xalq banki" Uychi tuman bo'limi tomonidan haligacha kredit ajratilmagan. Xo'sh, buning sababi nimada?

— Fuqaro Odina Jafarova murojaat qilib "Har bir oila — tadbirkor" davlat dasturi doirasida naqd pul olsa bo'ladimi?", deb so'ragan, — deydi "Xalq banki" Uychi tuman bo'limining kredit bo'limi boshlig'i Rahmatillo Tosh-

boyev. — Chok tikish mashinasi olib, tikuvchilik bilan shug'ullanish niyatida ekanini bilgach, pul emas, mahsulotni shu bugunoq yetkazib beraman, deb aytganman.

— Bank xodimiga naqd pul kerak ekanini tushuntirganman, lekin chok mashina qilib beraman, deb aytdi, men rozi bo'ldim, — deydi Odina Jafarova. — Lekin oradan ikki oy o'tib ketdi. Tadbirkorman, qo'l ostimda ishchilar bor, ularni tashlab har kuni bankka kela olmayman, shuning uchun ishimi tezroq hal qilib bering, deganman.

Yil boshidan beri tumanda "Yoshlar daftari"ga kiritilgan fuqarolardan 165 nafari kredit olish istagini bildirgan

va bugunga qadar 150 ta murojaat qanoatlantirilgan. Odinaga ham imtiyozli kredit olish tartibi tushuntirilgandan so'ng, joriy yil 6-aprel kuni tikuv dastgohlari olish uchun bankka yangi shartnoma taqdim etdi. Tomonlar kelishgan holda umumiy qiymati 27 million so'mlik 4 ta tikuv dastgohini yosh tadbirkorga yetkazib berdi.

— Bizga hozirgi kunda "Yoshlar daftari"ga kirgan 31 nafar fuqarodan murojaat kelib tushgan, — deydi Uychi tuman DSI boshlig'ining o'rinbosari Tohirjon Hojiyev. — Shundan 22 tasi ijobiy hal etilgan. Shu jumladan, Odina Jafarovaning murojaatini ko'rib chiqish jarayonida ayrim tushunmovchiliklar

bartaraf etilib, tikuv mashinasi yetkazib berildi.

Ishining ijobiy hal etilganidan quvongan Odina Jafarova kelgusida faoliyatini kengaytirib, yangi ish o'rinlari yaratish niyatida.

O'rganishlar shuni ko'rsatdiki, murojaatchi imtiyozli kredit naqd pul shaklida berilmasligini, tikuv dastgohlari yoki qoramollar ta'minotchi tomonidan yetkazib berilgandan so'ng mablag'lar ta'minotchi hisobiga o'tkazib berilishini tushunmagan. Bank xodimlari esa buni sodda qilib tushuntira olmagani sababli muammoning yechimi cho'zilib ketgan.

Javohirbek SHAMSUTDINOV, O'zbekiston Respublikasi Yoshlar ishlari agentligining Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari bilan ishlash bo'limi boshlig'i

Tikuv mashinalari yetkazib berildi

ILM-FAN YUTUQLARI — AMALIYOTGA

"MAMMO CANCER AI"

— sun'iy aql yordamida
ko'krak bezi saratonini
aniqlaydi

Ko'krak bezi saratoni dunyoda ayollar orasida eng keng tarqalgan kasalliklardan biridir. 2018-yilda 2 milliondan ziyod ayolga shunday tashxis qo'yilgan va 627 ming ayol shu kasallikdan vafot etgan. Statistika ko'ra, hozirgi kunda 8 ayoldan biri ko'krak saratoni bilan kasallangan.

Tibbiy tekshiruvdan so'ng aniq tashxis qo'yish, saratonni erta aniqlash va o'limlar sonini kamaytirishga erishish maqsadida Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi Yoshlar akademiyasining a'zosi Muslimbek Pirnazarov va uning jamoasi "Mammo Cancer AI" loyihasini ishlab chiqdi.

— "Mammo Cancer AI" — sun'iy intellektdan foydalangan holda ko'krak bezi saratoniga aniq diagnoz qo'yish loyihasi bo'lib, kompyuterda tasvirni tahlil qilish texnologiyasiga asoslangan va ko'krak bezi saratonining shifokor aniqlay olmaydigan belgilarini aniqlashga qodir, — deydi Muslimbek Pirnazarov. — Diagnostika

shifokori bu dasturni yordamchi sifatida ishlatadi hamda tez, aniq va samarali tashxis qo'yadi. Ko'krak bezi saratonining eng keng tarqalgan turi ko'krak massasi bo'lib, u turli shakl va o'lchamda uchraydi. Shifokorning ko'rish qobiliyati yomonligi, charchoq yoki xato omillari kuzatilganda bizning mahsulotimiz shifokor va bemorga bexato ishlashda qo'l keladi. Natijada saratonni erta aniqlash va o'limni kamaytirishga erishiladi.

Loyiha — sun'iy intellekt texnologiyasidan foydalangan holda, rentgen tasvirlarini tahlil qilish uchun mo'ljallangan.

Iqbol PARDAYEVA

IMOM BUXORIY TA'LIMOTINI O'RGANGAN YOSHLAR YOMON YO'LGA KIRMAydi

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

Alloh taolo O'zining kalomida shunday marhamat qiladi:

"Alloh sizlardan imon keltirgan va ilm ato etilgan zotlarni (baland) daraja (martaba)larga ko'tarur" (Mujodala surasi, 11-oyat).

Alloh taolo ilm, zuhd va taqvoda zamonasining peshqadami bo'lgan Imom Buxoriyni bu dunyoda nomlarini ulug' qildi. Imom Buxoriy to'plagan hadislar insonga to'g'ri yo'l tanlash, ota-onani hurmat qilish, halol, oqibatli, bag'rikeng bo'lish, Allohning buyruqlariga bo'yusinish kabi xislatlarga ega bo'lish imkonini beradi.

Ana shularni hisobga olib yurt-boshimizning tashabbusi bilan mamlakatimizda Imom Buxoriyning ilmiy merosini o'rganish bo'yicha ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, Hadis ilmi maktabi, Xalqaro Imom Buxoriy ilmiy-tadqiqot markazi va O'zbekistondagi Islom sivilizatsiyasi markazi yaratildi. Mana endi, bir tomondan Imom Buxoriyning xizmatlari va o'zlariga mos yodgorlik majmuasi, ikkinchi tomondan ziyoratchilar uchun barcha sharoitlarga ega bo'lgan maskan yaratilmoqda.

Prezidentimiz Samarqand viloyatiga tashrifi chog'ida Imom Buxoriy yodgorlik majmuasida bo'ldi. Davlatimiz rahbari Islom dini rivojiga beqiyos hissa qo'shgan ulug' bobokalonimizning olamshumul dovruqlariga mos va arzigulik qadamjoning yangi loyihasi bilan tanishdi. Tadbirda hozir bo'lgan oqsoqollar, ulamolar, tuman va shahar deputatlari, jamoatchilik vakillarining fikrlarini eshitdi va yangi majmua qurilishi boshlanganini e'lon qildi.

Yangi yodgorlik majmuasida soni tobora oshib borayotgan milliy va xorijiy ziyoratchilar uchun barcha sharoitlar yaratiladi. Majmua tarkibiga kiruvchi masjidning ichki sahning o'zi ikki ming kvadrat metrdan oshadi. Atrofidagi sahnlar bilan masjidida bir necha o'n ming musulmon bir vaqtning o'zida namoz o'qishi mumkin bo'ladi. Hazrat Imom Buxoriy qabrlarini ziyorat qilish sharoitlari ham yaxshilanadi.

Ushbu buyuk inson xotirasiga xalqimizning va jahon hamjamiyatining ehtiromi belgisi sifatida Allohning izni va xalqimizning xohish-irodasi bilan amalga oshiriladigan majmua muborak Ramazon oyi kunlarida tamal toshining qo'yilishi Yaratgan Parvardigorning ushbu ezuq ishlarni qo'llab-quvvatlashiga umid bog'lashga imkon beradi.

Tadbir avvalida Shavkat Mirziyoyev mo'min-musulmonlar, butun O'zbekiston xalqini muborak Ramazon oyi bilan muborakbod etar ekan: "Ramazon oyi — ezuq niyatlar ijobat bo'ladigan muqaddas oy. Bu qurilishni shu oyda boshlayotganimiz ham xayrli, xosiyatli

bo'ladi, qalbimizga taskin beradi. Bu sohada qilayotgan ishlarimizdan maqsad — islomga e'tiqodimizni, aloma bobolarimizga hurmatimizni ilm bilan bildirish. Ajdodlarimizga munosib bo'lish biz uchun juda katta burch", — dedi.

2020-yilda pandemiyaga tufayli Ramazon oyida diniy amallarni uyda bajarishga to'g'ri kelgani yodga olindi. Bu yil esa masjidlar ochiq, mo'min-musulmonlar karantin qoidalariga qat'iy amal qilib, ibodatlarini ado etayotgani qayd etildi.

"To'rt yillik izlanish, yangilanish va sinovlardan o'tib, katta tajriba ortirdik. Xalqimizni hayotdan rozi qilishga qaratilgan ishlarimiz bundan keyin ham izchil davom ettiriladi. Ramazon oyining olijanob g'oyalari, muqaddas amallari ham ana shunday ezuq maqsadlarimizni ro'yobga chiqarishda mustahkam zamin bo'ladi", — dedi yurtboshimiz.

Markaziy Osiyo davlatlari — O'zbekiston, Tojikiston hamda Afg'oniston o'rtasida diniy-ma'rifiy hamkorlikni yo'lga qo'yish va mustahkamlash maqsadida 2021-yil 15-martda Samarqand shahrida Imom Buxoriy merosining o'ziga xos xususiyatlari mavzusida xalqaro konferensiyaga tashkil etilgan edi.

Ushbu xalqaro anjumanda so'zga chiqqan Afg'oniston Islom Respublikasi irshod, haj va vaqf ishlari vaziri Muhammad Qosim Halimiy: "O'zbekiston shunday diyorki, yer yuzidagi har bir musulmon bu tabaruk yurtning ziyoratiga oshiqdigi. Imom Buxoriy rahmatullohi alayhining maqbarasini ziyorat qildik. Bu tabarruk joyda juda katta obodonlashtirish ishlari olib borilayotgani, qadamjolar yanada obod etilayotgani bizni g'oyat xushnud etdi. Bularning barchasi Prezident janob Shavkat Mirziyoyevning mamlakatni yanada obod, xalqni yanada farovon qilish, yuksak bilim va salohiyatli, vatanparvar, milliy qadriyat hamda an'analarga, ajdodlarning bebaho merosiga sadoqatli avlodni kamolga yetkazishdek ezuq orzu-umidlari ro'yobiga xizmat qilayotir. O'zbekiston yana ilm-fan markaziga aylantirilmoqda", degan edi.

Shavkat Mirziyoyev majmua amalga oshirilayotgan ishlarni ko'zdan kechirdi. Bu yerda katta masjid, to'rtta simmetrik minora, baland ayvonlar, yo'ldan kirib kelishda xiyobon bo'ladi. Ko'p sonli ziyoratchilarga zamonaviy quylayliklar yaratish uchun 7 ta mehmonxona, 3 ta avtoturargoh va avtobeket, supermarket, bozorcha barpo etiladi. Shuningdek, oshxonalar, hunarmandchilik buyumlari rastasi, hammom, tahoratxona, qushxona qurilishi belgilangan.

Zayniddin ESHONQULOV,
Samarqand viloyati bosh
imom-xatibi.
O'za

BESH TASHABBUS — BESH IMKON

Davomi.
Boshlanishi 1-sahifada.

Yoshlarning bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish, ularni sport musobaqalariga, kitobxonlik hamda axborot texnologiyalariga jalb qilish muhim vazifa hisoblanadi. Shu maqsadda Yoshlar ishlari agentligi Toshkent viloyati boshqarmasi tomonidan 12-17-aprel kunlari "Vatan ravnaqi yo'lida birlashaylik" shiori ostida yoshlar haftaligi o'tkazildi. Unda viloyatning barcha tuman va shaharlaridan 30 yoshgacha bo'lgan yoshlar 100 dan ortiq tadbirlarga qamrab olindi.

— Hokim va sektor rahbarlarining kubogi uchun o'tkazilgan sport musobaqalarida yoshlar katta qiziqish bilan ishtirok etdi, — deydi Yoshlar ishlari agentligining viloyat boshqarmasi boshlig'i Miraziz Mirsultonov. — Ularni bu musobaqa yanada yaqinlashtirdi, do'stlik rishtasini mustahkamladi. Shu jihatdan musobaqalar ham jismonan, ham ma'naviy tarbiya bo'ldi. Bundan tashqari, yoshlarning madaniy hordiq chiqarishi uchun Chirchiq shahridagi "Mashinasozlar" istirohat bog'ida "Manzur" xalq teatri ishtirokida

shou konsert dasturi bo'lib o'tdi.

Haftalik davomida xotin-qizlar bandligini ta'minlash hamda ularning muammolarini o'rganishga ham e'tibor qaratildi. Jumladan, qizlarning hayotda o'z o'rniga ega bo'lishi va jamiyatda faol ayollar safidan o'rin olishiga zamin yaratish maqsadida Bo'stonliq tumanida "Qizlar ovozi" forumi tashkil etildi.

— Tuman qizlari bilan suhbatlashganda ularning kayfiyatiga, fikrini erkin ifoda qilishiga alohida ahamiyat beraman, — deydi "Qizlar ovozi" platformasining faoli Shahnoza Husannazarova. — Tumanimizda 100 dan ziyod qizlarni bir loyiha doirasida birlashtirib, hayotdagi maqsadlari sari olg'a intilishiga motivatsiya berib boryapmiz. Muammolarini o'rganib, yechimi yuzasidan tegishli mutasaddilarga takliflarimizni aytayapmiz. Ular bizni doim qo'llab-quvvatlab kelmoqda.

Forum kunlari yana bir yosh tadbirkor o'z ish faoliyatini boshladi. Gap shundaki, Chirchiq shahrida "Yoshlar: 1+1" loyihasi doirasida ish-siz yoshlarni kasb-hunar va tadbirkorlikka o'qitish kurslari tashkil etish orqali

ularga yangi imkoniyatlar yaratilmoqda. Xususan, "Har bir tadbirkor — yoshlarga madadkor" tamoyili asosida 1 nafar tadbirkorga 1 nafardan ishsiz yoshni birlashtirish tashabbusi ijrosi yuzasidan o'quv kursini tamomlagan Zulfiya Anorova "Women's club" xotin-qizlar sog'lomlashtirish markazini tashkil etdi. Yosh tadbirkor 4 nafar ishsiz yoshning bandligini ta'minladi.

Haftalikda "Yashil kelajak" shiori ostida turli manzarali hamda mevali daraxt ko'chatlari ekilib, obodonlashtirish ishlari olib borildi. Viloyatning Quyichirchiq va Toshkent tumanida o'tkazilgan tadbirlarda 120 nafardan ziyod ko'ngilli yoshlar ishtirok etdi. Loyihaning uzviy davomi sifatida "Mahallam obodligiga mening hissam", degan ezuq tashabbus atrofida birlashgan mahalla yoshlari hududlardagi obodonlashtirish ishlarni olib bormoqda.

Viloyat yoshlari ishtirokidagi tadbirlar Besh tashabbus — Besh imkon shiori ostida davom etadi.

Shoira OXUNJONOVA,
Yoshlar ishlari
agentligining Toshkent
viloyati boshqarmasi
matbuot kotibi

МОЛОДЕЖНАЯ ПОЛИТИКА

Трудоустроить, обучить, поддержать

Обеспечение занятости, развитие молодежного предпринимательства, организация содержательного досуга подрастающего поколения – важные темы, которые обсуждались на состоявшемся недавно видеоселекторном совещании под председательством Президента. Озвучен целый ряд мер, направленных на всестороннюю поддержку юношей и девушек.

БОРЬБА С БЕЗРАБОТИЦЕЙ: НИЗКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ, ЛИЧНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ

Как отмечалось на совещании, в «молодежную» тетрадь включены 648 тысяч безработных, из которых 283 тысячи трудоустроены в первом квартале. В частности, 175 тысячам юношей и девушек выделено 45 тысяч гектаров земли.

Вместе с тем в некоторых регионах этим вопросам не уделяется достаточно внимания. Например, в Андижанской области в первом квартале обеспечена занятость лишь пяти тысяч молодых людей, хотя промышленные предприятия и кластеры имеют семь тысяч вакантных постоянных рабочих мест.

Также есть недостатки в обучении безработных профессиям и предпринимательству. В частности, по программе «1+1» было запланировано повышение квалификации 100 тысяч молодых людей с дальнейшим предоставлением им льготных кредитов, однако территориальные структуры Торгово-промышленной палаты демонстрируют «неспособность» системно организовать эту работу».

На совещании приведены конкретные цифры, наглядно иллюстрирующие проблему. За три месяца обучение предпринимательству прошла только 21 тысяча юношей и девушек по всей стране. При этом в Ташкенте лишь 1000 человек получили сертификаты о завершении курсов, в Наманганской области – 1100. В Бухарской области профессиям и предпринимательству обучены всего 216.

Самый низкий показатель обеспечения занятости в Сурхандарьинской области – 30 процентов. Проектом «1+1» охвачены 16 человек в Ходжейлийском, 27 – в Фуркатском, 78 – в Улугнорском, 82 – в Ангорском районах.

Подобная неудовлетворительная работа подвергнута резкой критике. Освобождены от должности заместители хокима Сурхандарьинской области по вопросам молодежной политики, хокимы Фуркатского и Улугнорского районов, руководители некоторых секторов в Шафирканском,

Камашинском, Хивинском, Чустском, Ходжейлийском и Ангорском районах. Ряду других ответственных лиц объявлено строгое предупреждение и отведено время на исправление ситуации.

МОЛОДЕЖНОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО: ЛЬБОТЫ И СУБСИДИИ

«Самая главная задача – прежде всего обеспечить занятость молодежи, создать ей условия для получения достойного дохода. Предпринимательство, особенно малый и средний бизнес, – наша самая большая возможность и ресурс в данном направлении», – сказал Шавкат Мирзиёев.

В связи с этим анонсирован ряд льгот как для безработных и начинающих предпринимателей, так и для организаций-работодателей.

В частности, с 1 мая предприятиям, которые приняли на работу представителей подрастающего поколения, будет возвращаться социальный налог, уплаченный за этих сотрудников. Кроме того, с 1 июня студенты, включенные в «молодежную» тетрадь, смогут рассчитывать на субсидии в размере до 500 тысяч сумов при прохождении практики на предприятиях и в компаниях.

Выпускников центров профобучения при первом трудоустройстве освободят от уплаты подоходного налога на срок до шести месяцев.

Предприниматели, принявшие на работу более пяти лиц из «молодежной» тетради, с 1 мая станут получать скидку до 50 процентов при аренде государственного имущества. Также молодым людям, арендующим здание и открывающим собственное дело, возместят до 30 процентов годовой суммы платежей за аренду.

Включенные в «молодежную» тетрадь, а также воспитанники домов «Мехрибонлик» смогут пройти обучение вожждению и месячную военную службу за счет бюджета. Предусмотрена частичная компенсация расходов на изучение иностранных языков и общеобразовательных предметов в частных учебных учреждениях.

С 1 июля на переподготовку молодых сотрудников, которые начинают новую работу в частных компаниях, будет выделяться субсидия на расходы до миллиона сумов.

Еще одна важная сфера, способствующая занятости, – сельское хозяйство. Сегодня от 2 до 4,5 тысячи юношей и девушек в 21 районе страны получили земельные наделы. Участники «молодежной» тетради смогут оформить субсидии в размере до 2 миллионов сумов на приобретение семян и саженцев. Для обеспечения прозрачности финансирования поручено создать специальную электронную платформу.

ПОЛЕЗНЫЙ ДОСУГ: ПОМОЩЬ ВУЗОВ, ПОДДЕРЖКА ГОСУДАРСТВА

На совещании обсуждены вопросы содержательной организации досуга молодежи. Отмечено, что в этих целях дополнительно организовано 36 тысяч кружков, которые посещают 874 тысячи мальчиков и девочек. В рамках «пяти инициатив» в образовательные учреждения, библиотеки и учебные центры передано 97 тысяч предметов для занятия искусством и спортивного инвентаря, компьютеры и 562 тысячи книг.

Проанализирована и деятельность детских центров «Баркамол авлод», которые сегодня охватывают лишь 175 тысяч юных узбекистанцев. Поставлена задача в полной мере использовать потенциал этих учреждений, создать их филиалы в каждой школе.

Особое внимание – высшим учебным заведениям. Глава государства подчеркнул: каждый вуз должен быть центром духовности и культуры для ближайших махаллей. Институты и университеты займутся вовлечением неорганизованной молодежи в кружки по изучению иностранных языков, повышению компьютерной грамотности, спортивные, культурные. Будут организованы бесплатные подготовительные курсы для включенных в «молодежную» тетрадь.

Отдельно рассмотрен вопрос жилищных условий студентов. Сегодня более 130 тысяч юношей и девушек проживают в арендуемых квартирах. Правительство готовит специальную программу по этому вопросу. Согласно ей с 1 мая предусматривается компенсирование студентам половины арендной платы. На начальном этапе новая система охватит 60 тысяч молодых людей. При этом малообеспеченным студентам расходы возместят из средств хокимиятов и вузов.

По обсужденным на совещании вопросам заслушаны отчеты ответственных лиц.

Подготовила Ольга ЛИДИНА

Новости

Добро пожаловать на работу!

По инициативе прокуратуры Наманганской области Главным управлением по труду и занятости проведена ярмарка вакансий в моноцентре «Ишга мархамат» в Намангане.

Около 250 предприятий, организаций и учреждений предложили свыше 7500 вакансий. На ярмарке 112 человек получили направления на работу.

Кроме того, обратившимся гражданам объяснили: если есть желание освоить новые профессии, это можно сделать в учебных центрах.

Специалисты предоставили юридические консультации по трудовому законодательству, вопросам членства в кооперативах, получения теплиц на условиях субсидии, трудоустройства на оплачиваемые общественные работы, получения пособий по безработице.

Швейные машинки в подарок

В Учкудукском районе Навоийской области особое внимание уделяется профессиональному обучению и трудоустройству молодежи.

Сформирована «молодежная» тетрадь, в которую вошли 612 юношей и девушек в возрасте до 30 лет. Из них 514 – безработные, 98 –

нуждаются в социальной, правовой, психологической поддержке, желают обучаться профессии.

Наряду с этим под постоянным вниманием находятся и вопросы обеспечения занятости женщин за счет повышения их активности и дальнейшего усиления социальной защиты. Включенным в «женскую» тетрадь переданы швейные машинки, что позволит организовать домашнюю работу.

Займемся сельским хозяйством

В Андижанском районе состоялась семинар, где шла речь о необходимости установления общественного контроля над выделением земельных наделов молодежи.

В мероприятии приняли участие руководители секторов, депутаты, активисты махаллей, неорганизованная молодежь. Отмечалось, что по поручению главы государства безработным юношам и девушкам выделяются наделы для занятия сельским хозяйством. Участники высказали мнения и предложения по эффективной организации деятельности в данном направлении, установлению общественного контроля.

Проживающие в районе 26 молодых людей получили по десять соток земли на территории фермерского хозяйства «Курама».

Здоровые пчелы и вкусный мед

Запущен проект по поддержке женщин, желающих заняться пчеловодством.

Экспериментальная программа «Климатически адаптированное пчеловодство для женщин, управляемое посредством искусственного интеллекта» нацелено на внедрение нового мобильного приложения. Оно обеспечит более полный контроль над состоянием пасек и здоровьем пчел. Также проект призван улучшить жизненные условия женщин и сохранить биоразнообразие.

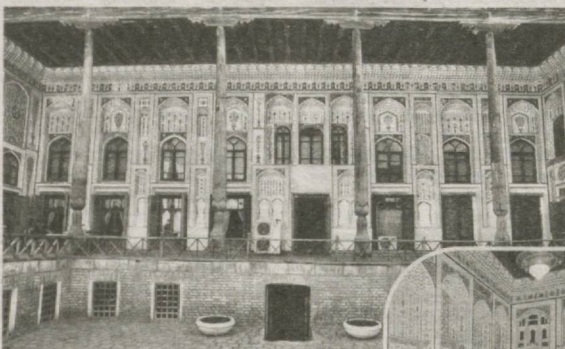
Инициатива реализуется компанией Hive Tracks Международного центра сельскохозяйственных исследований в засушливых регионах при финансовой помощи МИД Германии в сотрудничестве с Ассоциацией пчеловодов Узбекистана.

УЗНАЙ!

Пандемия изменила повседневную реальность, закрыв границы и сделав путешествия возможными лишь в режиме онлайн. Спустя годы мы постепенно возвращаемся к привычному образу жизни (конечно, соблюдая все профилактические меры) и вновь с интересом поглядываем на путеводители и карты. Возможно, это повод лучше узнать собственную страну, ее древние уникальные памятники.

Отличный повод для их изучения – Международный день памятников и исторических мест, который отмечают 18 апреля. Знаменательная дата установлена ЮНЕСКО с целью привлечения внимания общественности к вопросам защиты и сохранения культурного наследия.

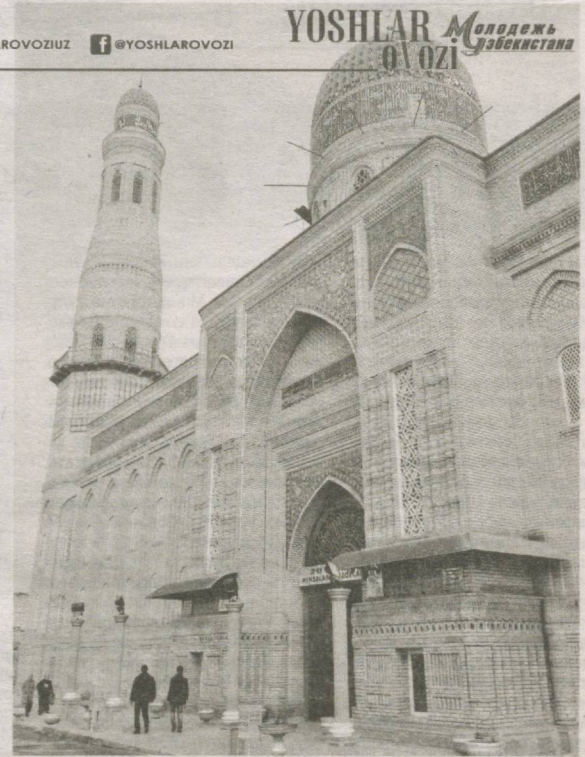
В старинном квартале Гозиев в Бухаре располагается красивейшее здание конца XIX века – дом-музей Файзуллы Ходжаева, известного политического и государственного деятеля.

Строение состоит из двух частей: мужской и женской. Каждая комната украшена резным деревом, антикварной мебелью.

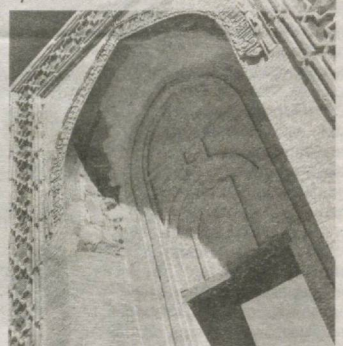
Узундара – древнейшая крепость IV–III веков до н.э., руины которой обнаружены на территории Сурхандарьинской области. Это своего рода узбекская Великая стена, защищавшая Бактрию от набегов кочевников. Среди главных археологических находок – уникальные монеты эллинистического периода с изображениями Александра Македонского и Антиоха I.

Благодаря качеству материалов, используемых при строительстве, пятиметровые каменные стены и спустя две тысячи лет сохранили первозданный вид.

Одна из главных историко-архитектурных жемчужин Андижана – комплекс Джами. Включает мечеть, минарет и медресе. Здания комплекса до сих пор считаются крупнейшими в Ферганской долине и одними из самых больших в Центральной Азии.

Большая археологическая ценность Навои – караван-сарай Рабат-Малик. Во время расцвета Великого шелкового пути здесь останавливались путешественники и торговцы из разных стран, делились впечатлениями и открытиями.

С созданием архитектурного комплекса Пир-Сиддик в Маргилане связана интересная легенда. Когда-то здесь жил святой, который, скрываясь от язычников, прятался в пещере, где обитали голуби. Однажды птицы, почувствовав, что может пролиться кровь, свили гнезда у пещеры и замуровали вход. Преследователи прошли мимо...

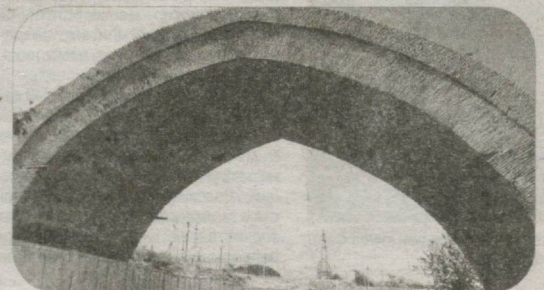
Так пернатые спасли святого, а посвященный ему мавзолей в народе называют «Голубиным». Птицы и сегодня гнездятся у купола, их полет в вечернем небе создает атмосферу сказки и волшебства.

Каждому, кто приезжает в Хиву, обязательно следует побывать во дворце Нуруллабая. Летняя резиденция хивинских ханов построена в конце XIX – начале XX веков при участии русских, немецких мастеров. Каждая комната подобна драгоценной шкатулке, украшенной резными узорами, изящными позолоченными орнаментами.

Во дворце были установлены фарфоровые печи-камины и роскошные электрические люстры, что являлось новшеством для Хивинского ханства.

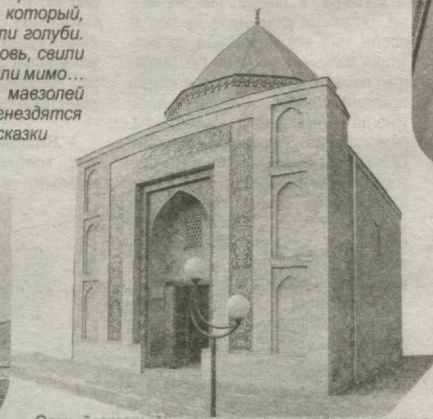

Памятник материальной культуры – мост-вододелитель в Самарканде. Возведен при Шейбанидах в начале XVI века. До наших дней сохранилась лишь кирпичная арка.

Мавзолей Мазлумхан Сулу (запад Каракалпакстана) наполовину находится в земле. Выступают лишь купола и портал входа.

Памятник датирован первой половиной XIV века, когда торговые города золотоордынского Хорезма достигли расцвета.

Самый старый из сохранившихся памятников на территории Ташкента – мавзолей Калдыргач-бия (датируется XV веком).

Сооружение из жженого кирпича примечательно композицией и имеет редкий для Узбекистана двойной пирамидальный купол на невысоком двенадцатиугольном барабане.

O‘ZBEKISTON-QATAR: HAMKORLIKNING YANGI UFQLARI

So‘nggi yillarda O‘zbekiston Respublikasining arab mamlakatlari bilan munosabatlari sezilarli darajada faollashdi. Xususan, O‘zbekiston-Qatar munosabatlari tobora mustahkamlanib, rivojlanib bormoqda.

Maydoni bor-yo‘g‘i 11,4 ming kvadrat kilometr, aholisi 2,6 million kishidan iborat Qatar oxirgi 10-15 yilda dunyoning iqtisodiyoti yuksak rivojlangan mamlakatlardan biriga aylandi. Hatto butun dunyoga sezilarli salbiy ta‘sir o‘tkazgan jahon moliyaviy inqirozi ham mazkur davlatning jadal rivojlanishiga o‘z ta‘sirini qoldirdi. Ekspertlarning fikriga ko‘ra, hukumat va xususiy sektor tomonidan vaziyat taqozo etgan choralarining o‘z vaqtida qo‘rilgani shunday ibratli natijaga erishilishini ta‘minladi.

Qatar iqtisodiyotining asosini neft-gaz sanoati tashkil etadi. Suyultirilgan gaz eksporti hajmining yildan yilga oshayotgani va eksport geografiyasining misli ko‘rilmagan darajada kengayib borayotgani ham bu fikrni tasdiqlaydi. Iqtisodiy faollikni oshirish va energetika sohasidan boshqa yo‘nalishlarni ham rag‘batlantirish maqsadida hukumat “Erkin investitsiya zonasini” loyihasini yo‘lga qo‘ygan. Unga ko‘ra, qishloq xo‘jaligi, yuqori texnologiyalar, turizm va boshqa sohalarda kichik va o‘rta biznes vakillari 20 yilga soliqlardan ozod qilingan.

Qatar 2019-yilda iqtisodiy raqobatbardoshlik ko‘rsatkichi bo‘yicha 141 mamlakat orasida 29-o‘rinni egalladi. Bu Birlashgan Arab Amirliklaridan keyin mintaqadagi ikkinchi ko‘rsatkich hisoblanadi.

AQSh, Saudiya Arabistoni va Eron bilan munosabatlarda muvozanatni saqlagan holda Fors ko‘rfazi mamlakatlari bilan yaxshi qo‘shnchilik siyosatini yuritishi hamda Fors ko‘rfazi arab davlatlari hamkorligi kengashi, Arab davlatlari ligasi va boshqa ko‘ptomonlama tuzilmalar doirasida olib borilayotgan faol siyosat Qatar mintaqadagi eng nufuzli davlatlardan biriga aylantirdi.

Qatar ilg‘or texnologiyalarni o‘zlashtirish, ilm-fanni rivojlantirish va investitsion faoliyatni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha yetakchi davlatlar qatoriga kiradi. Mamlakatning nafaqat mintaq, balki butun dunyodagi nufuzi oshdi. Oxirgi paytda Qatar nufuzli xalqaro siyosiy forumlar va sport musobaqalari muntazam ravishda o‘tkazilayotgani, 2022-yilda futbol bo‘yicha jahon chempionati ham Qatar o‘tkazilishi buning isbotidir.

Qatar o‘zining qulay geografik joylashuvi bilan Markaziy Osiyo mamlakatlariining Arab dengizi orqali xalqaro transport-kommunikatsiya yo‘laklariga chiqishiga imkon yaratishi mumkin. Shu maqsadda O‘zbekiston tomoni O‘zbekiston–Turkmaniston–Eron–O‘mon Sultonligi–Qatar transport yo‘lagini yaratish loyihasini ilgari surgan edi.

O‘zbekiston Respublikasi va Qatar o‘rtasidagi diploma-

tik aloqalar 1997-yilda yo‘lga qo‘yilgan. 2010-yil 23-24-noyabr kunlari O‘zbekiston delegatsiyasi Shayx Hamad bin Xalifa taklifiga binoan Qatar rasmiy tashrif buyurgan. O‘shanda tomonlar ikki tomonlama munosabatlarni rivojlantirish, savdo-iqtisodiy aloqalarni kengaytirish, transport-kommunikatsiya, gumanitar sohadagi hamkorlik va ikki tomon uchun manfaatli bo‘lgan mintaqaviy hamda xalqaro masalalarni muhokama etgan.

Mamlakatimiz va Qatar hamkorligining bugungi bosqichida O‘zbekiston Respublikasi Tashqi ishlar vaziri Abdulaziz Kamilovning 2021-yil 10-11-aprel kunlari mazkur davlatga amaliy tashrifi katta ahamiyat kasb etadi. Mazkur tashrif O‘zbekiston-Qatar tashqi siyosiy yo‘nalishida yangi qadam bo‘lib, ikki tomonlama aloqalarni sezilarli darajada kengaytirdi. O‘zbekiston Tashqi ishlar vazirining Qatar Davlati Amiri Shayx Tamim bin Hamad Ol Soniy bilan uchrashuvda muhokama etilgan masalalarning ko‘lami ham bu fikrni tasdiqlaydi.

Muzokaralar jarayonida O‘zbekiston-Qatar munosabatlarining hozirgi holati, rivojlanish istiqbollari, xalqaro va mintaqaviy tashkilotlar doirasidagi o‘zaro aloqalarning dolzarb jihatlari, tomonlarning o‘zaro siyosiy muloqotini faollashtirish, savdo-iqtisodiy va investitsiyaviy sohalarida hamkorlikni kuchaytirish, Afg‘onistonda uzoq muddatli tinchlikka erishish va xavfsizlikni

ta‘minlash bo‘yicha afg‘onlararo inklyuziv muzokaralarni chuqurlashtirish kabi dolzarb muammolarning ko‘rib chiqilgani ikki mamlakat o‘rtasidagi aloqalarning yangi bosqichga ko‘tarilayotganidan dalolat bermoqda.

Qatar Bosh vaziri o‘rinbosari, Tashqi ishlar vaziri Shayx Muhammad bin Abdulrahmon bin Josim Ol Soniy bilan o‘tkazilgan muzokaralarda ikki davlat o‘rtasidagi siyosiy, savdo-iqtisodiy, investitsiyaviy, turizm, madaniy-gumanitar sohalaridagi munosabatlarning holati va istiqbollari, tomonlarning xalqaro tuzilmalar doirasidagi o‘zaro aloqalari, O‘zbekiston-Qatar hamkorligiga ko‘p qirrali mazmun bag‘ishlash, ikki mamlakat tashqi ishlar vazirliklari o‘rtasida siyosiy maslahatlashuvlarni yo‘lga qo‘yish kabi masalalar muhokama etildi.

Savdo va sanoat vaziri Ali bin Ahmad al-Kuvari bilan uchrashuvda tomonlar savdo aloqalarini rivojlantirish, sanoat kooperatsiyasi loyihalarini amalga oshirish, shuningdek, qo‘shma iqtisodiy tadbirlarni o‘tkazish, savdo va investitsiyaviy aloqalarni faollashtirish, oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va oziq-ovqat xavfsizligini ta‘minlash bo‘yicha qo‘shma investitsion loyihalarni tuzish, O‘zbekistonning turizm infratuzilmasini rivojlantirish masalalari bo‘yicha fikr almashdilar.

Ma‘lumki, Qatar “Tolibon” harakatining siyosiy vakolatxonasi faoliyat yuritadi. Tashrif davomida uning

rahbari mulla Barodar Axund bilan bo‘lib o‘tgan uchrashuvda Afg‘onistonda barqaror va uzoq muddatli tinchlik o‘rnatish maqsadida tinchlikka asoslangan siyosiy jarayonni mustahkamlash bilan bog‘liq masalalar muhokama qilindi. “Tolibon” harakati rahbariyati vakili O‘zbekistonning Afg‘onistonda transport va energetika sohalarida muhim iqtisodiy loyihalarni amalga oshirish bo‘yicha tashabbuslarini yuqori baholagani ham diqqatga sazovordir. O‘zbekiston tomonidan amalga oshirilayotgan infratuzilmaviy yirik loyihalar Afg‘onistonning nafaqat iqtisodiy rivojlanishi, balki mamlakatda to‘laqonli tinch siyosiy jarayonni boshlash uchun zarur sharoitlarni yaratishga xizmat qilishi ta‘kidlangani ham tashrif davomida erishilgan e‘tiborli natijalar qatoriga kiradi.

Muxtasar aytganda, O‘zbekiston tashqi ishlar vaziri Abdulaziz Kamilovning mazkur amaliy tashrifi Fors ko‘rfazida joylashgan nufuzli arab davlatlaridan biri Qatar bilan aloqalarni yangi bosqichga ko‘tarishni ko‘zlagan tashqi siyosiy qadam sifatida baholashga munosib voqea bo‘ldi.

Bahodir XO‘JAYEV,
O‘zbekiston xalqaro islom akademiyasi tadqiqotchisi

Poytaxtning “poygachi” avtobuslari

Toshkentga kelganimga ikki oydan oshdi. Avvaliga gavjum shaharning yo‘llari ancha adashtirdi. Serqatnov ko‘chalardagi avtobuslar qatnovini ham tushunib olish biroq qiyinchilik tug‘dirdi. Ozroq vaqt o‘tgach esa, ancha moslashib oldim. Chalkashlik deb baholaganlarim bari batartib, ma‘lum qonuniyat asosida shakllanganiga shohid bo‘ldim. Har tong bekatda avtobus kutaman, manzilga yetgach tushib qolarkanman, ulov ichiga ko‘z yugurtiraman. Ko‘plar doimiy hamroh yo‘lovchilar: ko‘zoynak taqqan qizaloqni yetaklagan juvon, qora portfel ko‘targan, bo‘ynidagi salibi doim osilib turadigan qariya, ko‘zlari telefon ekranidan uzilmaydigan yigitcha...

Avtobus bekatlardan bekatlarga imilagancha, shoshmasdan yuradi. Ammo har qachon tig‘iz bu kentning serhafsala avtobuslari ham, ba‘zan besabriklar qilar ekan. Ancha avval tarmoqlarda tarqalgan “shumaxer” avtobus haydovchilarining qilmishini istehzomuz qabul qilgandim. Biroq bu safar o‘z ko‘zim bilan ko‘rgan avtobuslar poygasi tamoman hayratga soldi. Tushundimki, bu masala haqida jiddiy bosh qotirish kerak. Axir, manzilga eson-omon yetib olishni ko‘zlayotgan yo‘lovchilarning havotirlari ham avtobus haydovchisining gardanida emasmi?

Toshkent megapolisida yengil mashinalarning tezlikni oshirgani qancha ko‘ngilsizliklarga sabab bo‘lgan bir vaqtda, jamoat transportlari haydovchilari o‘zini Dubayning I toifa yo‘lida Ferrari boshqarib ketayotgandek tutishi ayanchli va xavotirli. Lekin avtobus haydovchilarining bu shakl bahslari ko‘ngilxushlik uchun emas, ko‘p hollar-

da yo‘lovchi talashish oqibatida ekani, bekatlarning tuzilmasi, yo‘nalishlarning, grafikning to‘g‘ri belgilanmagani bo‘lishi ham mumkin. Bu haqda mutasaddilar jiddiy o‘ylashi kerak. Nima bo‘lgan taqdirda ham avtobus haydovchilari ularga bildirilgan ishonchga munosib harakat etishlari zarur. Zotan, boshqarayotgan transportidagi har bir yo‘lovchi uchun shaxsan javobgardirlar.

Shular haqda o‘ylab avtobusim kelganini payqamay qolibman. Doimiy hamrohlarim qatoriga qo‘shilarkanman, kata-katta oynalar ortidan mo‘ltiragan murg‘ak ko‘zlarning, ajin bosgan qovoqlar tagidan termulgan umidbaxsh nigohlarning taqdiri rul oldidagi o‘rta yosh erkakka bog‘liqligi haqida xayol qilaman. Avtobus bo‘lsa, mening xayollarimdan boxabardek sokin borardi.

Jalol MIRZOZODA,
O‘zJOKU talabasi

“Temur tuzuklari”da ustoz martabasi

Mamlakatimizda 1997-yildan buyon 1-oktabr “O’qituvchi va murabbiylar kuni” sifatida keng nishonlanayotgani xalqimizning ustoz-murabbiylarga bo’lgan hurmat-ehtiromining yorqin ifodasidir. Davlat rahbarlarining ham ustozlarga munosabati tahsinga loyiq. Jumladan, birinchi Prezidentimiz I.Karimov “Agarki, dunyo imoratlari ichida eng ulug’i maktab bo’lsa, kasblar ichida eng sharafli o’qituvchilik va murabbiylikdir” deb ta’kidlagan edi.

Yoki bo’lmasa, O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning quyidagi gaplariga e’tibor bering: “Bizning barcha sa’y-harakatlarimiz “O’zbekistonda eng obro’li inson muallim bo’lishi kerak” degan g’oyani amalga oshirishga qaratilmoqda. Buning uchun davlat va jamiyat tomonidan qancha mablag’, resurs va imkoniyatlar zarur bo’lsa, barchasini safarbar etamiz”...

Rivoyatlarga ko’ra, buyuk sarkarda Aleksandr Makedonskiydan “Nechun Arastuni (Aristoteli) otangizdan ortiq izzat qilasiz?”, deb so’raganlarida, Iskandar Rumi: “Otam go’yoki meni osmondan yerga tushirdi. Ammo ustozim Arastu meni yerdan osmonga ko’tardi. Ya’ni, otam meni dunyoga kelmog’imga sabab bo’ldi. Ustozim ilm va odob o’rgatib, martaba va izzatimning ortmog’iga sabab bo’ldi”, deydi. Har bir tarixiy davrga buyuk siymolarning shakllanishi va yuzaga chiqishi bevosita ularning ustoz va murabbiylari bilan bog’liq.

Islom dinining muqaddas kitobi Qur’oni karim yoxud hadis shariflarda ham ustoz-urabbiylarga munosabat, hurmat takror va takror ta’kidlangan. Imomi A’zam Abu Hanifa rahmatullohi alayhdan shunday rivoyat qilinadi: “Ustozim Hammodning hurmatlari uchun u zotning uylari tomonga oyog’imni uzatmaganman. Holbuki, u zotning uylari bilan mening uyim orasida yettita ko’cha bor edi. Hammodning vafotlaridan so’ng qachon namoz o’qisam, har safar, albatta, ota-onamga qo’shib, u zotga ham Allohdan mag’firat so’raganman”.

Tarixiy manbalarda Amir Temur yuksak tarbiyali va kuchli bilimga ega shogird sifatida e’tirof etilgan. Sohobqironning uch shayxga ixlosi juda baland bo’lib, ularni o’ziga pir (ustoz) sifatida ko’rgan. Har ishini boshlashdan oldin ulardan maslahat olgan. Bular – Shamsiddin Kulol,

Sayyid Baraka va Zayniddin Tayobodiydirlar. Amir Temur saltanat ishlarida, davlat boshqaruvida, din yoinki boshqa masalalarda ikkilanib qolsa, albatta, ustozlariga maktub yo’llab, to’g’ri yo’lni tanlashda maslahatlashgan. Masalan, Chingizxon avlodlaridan bo’lgan Tug’luq Temurxon Movarounnahr-ga yurish qilganda, ko’plab mahalliy hukmdorlar Xuroson tomonga chekinadi. Shunda Sohobqiron ikkilanib, piridan maslahat so’raganida, unga quyidagi mazmunda javob maktubi keladi: “Tug’luq Temurxonning oldiga qochg’il (borgil mazmunida) va qo’lidagi o’q-yoyini tortib olg’il”. Amir Temur ustoz ta’kidlagan maslahatga amal qiladi va qisqa fursat ichida mo’g’ullarni yengib, bu hududni tark etishga majbur qiladi.

Davlat boshqaruvi tizimida o’sha davrda butun dunyoga namuna bo’lgan Amir Temurning saltanat ishlarida doimo to’rtta narsaga amal qilishi ham bevosita uning ustoz bilan bog’liq: Pirim, Zayniddin Abubakr Tayobodiy menga yozmishlarkim: “Abulmansur (lug’aviy ma’nosi: “zafar, gul’alaba qozonuvchi”, ulamo va mashoyixlar tomonidan Amir Temurga berilgan faxrii nom) Temur, saltanat ishlarida to’rt narsaga amal qilgin, ya’ni: 1) (o’zing bilan) kengash; 2) (boshqalar bilan) mashvarat-u maslahat ayta; 3) hushyorlig-u mulohazakorlik bilan qat’iy qaror chiqar; 4) ehtiyotkor bo’l”. Sohobqiron, ba’zi hollarda ustozlariga nisbatan

itoatkor ham bo’lgan. Buni “Temur tuzuklari”da keltirilgan pining maktubiga javoban Amir Temurning bildirgan ushbu so’zlarida ko’rishimiz mumkin: “Pirimning ushbu maktubi menga yetgach, unda buyurilgan har bir narsani bajo keltirdim. Saltanatim ishlarini tartib-intizomga solib, saltanatim martabasiga to’ra va tuzuk bilan zeb-u ziynat berdim. Saltanatimni o’n ikki toifadagi kishilar bilan mustahkamladim. Saltanatim martabasi bo’lmish to’ra-tuzuklar va qonun-qoidalarni ham shu o’n ikki toifaga bog’lab tuzdim. Bu o’n ikki toifani saltanatim falakining o’n ikki burji va davlatim korxonasining o’n ikki oyi deb hisobladim”. Bular-dan ko’rinib turibdiki, Amir Temur har ishini ustozlari bilan bamaslahat amalga oshirgan. Ularga hurmat bilan munosabatda bo’lganligi uchun ham Sohobqiron tuzgan davlat rivojlangan va turli ichki xiyonatkorliklardan yiroq bo’lgan.

Shu bilan bir qatorda, Amir Temurni talabchan, yetuk saviyaga ega va mehribon ustoz sifatida ham ta’kidlash joiz. Amir Temurning jami 313 nafar shogirdi bo’lgani manbalarda aytiladi. Hatto, buyuk sarkarda, Temur va temuriylar saltanatining sadoqatli jangchisi Amir Shohmalikni ham Amir Temur tarbiyalagan. Uni yoshligidan kuchli harbiy salohiyat va sadoqatga o’rgatgan.

Hozirgi kunda butun dunyoda ustoz va murabbiylarga e’tibor va e’tirof kundan kunga kuchaymoqda. Xususan, O’zbekistonda. Zero, o’qituvchilar turli ijtimoiy muhitda ulg’ayayotgan bolalarning har biriga alohida e’tibor qaratib, ularga umumiy-namunaviy ta’lim-tarbiya beradi. Shuning uchun ham ustozlarni doimo ardoqlamoq lozim. Zero, ustoz va murabbiylar e’zozlangan zamon va makonda yurtning kelajagi porloq, yoshlarining ilmi va dunyoqarashi yetuk bo’ladi.

Zavqibek MAHMUDOV,
O’zR FA Tarix instituti
stajyor-tadqiqotchisi,
Toshkent davlat
sharqshunoslik
universiteti stajyor-
o’qituvchisi

Toshkent davlat yuridik universiteti 30 yoshda

BUNYODKORLIK VA AQL-IDROKNING ASOSI

Kitob — insonning yaqin do’sti, beminnat maslahatchisi, aql va zakovat qayrog’i, ilm va bilimning chashmasidir.

Ma’lumotlarga ko’ra, taxminan besh yarim ming yil ilgari paydo bo’lgan “Press” deb nomlangan eng qadimiy qo’lyozma papirus yordamida yozilgan. Dunyodagi ilk kitoblar bundan ikki ming yil avval yaratilgan hamda ular daraxt va sham eritmasidan tayyorlangan. Qadimgi davrda kitobga asaming sifati va mazmuniga qarab baho berilgan. Shu sabab hozirgi kungacha qadar insonlar qalbidagi kitobga mehr-muhabbat, uni qadrlash kabi xislatlar o’zgaragan.

Davlatimiz rahbari ilgari surgan 5 ta muhim tashabbusda ham aholi, ayniqsa, yoshlarni kitobxonlikka jalb etish, ular orasida mutolaa madaniyatini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilgan va bu borada qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. “Yosh kitobxon” respublika tanlovi, turli adabiy-ma’rifiy kechalar orqali nafaqat yosh avlod, balki kattalar ham yana bir bor kitob o’zining yaqin do’sti va beminnat yordamchisi ekanini anglab yetdi, desak mubolag’a bo’lmaydi.

Prezidentimiz tashabbusi bilan “Adiblar xiyoboni”ning barpo etilishi, buyuk va zabardast yozuvchi-shoirilarning boy adabiy merosini keng ommalashtirish maqsadida ularning oliy ta’lim muassasalariga birlashtirishi yosh avlod o’rtasida nafaqat badiiy adabiyotga, balki adiblar hayoti va ijodiga qiziqishni ham oshirdi.

Shuningdek, yurtimizda elektron nashrlarni ko’paytirish, mashhur asarlarning elektron shakllarini yaratishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Chunki bugungi globallashuv zamonida aksar yoshlar kitoblarni o’z mobil telefoni yoki boshqa gadjetlar orqali o’qishni ma’qul ko’rmoqda.

Yosh avlod o’rtasida kitobxonlikni targ’ib qilishda kutubxonalarining o’rni ham katta. Hududlarda turli kutubxonalar barpo etilmoqda, oliy ta’lim muassasalarining Axborot-resurs markazlari faoliyati takomillashtirilib, zamonaviy adabiyotlar, badiiy asarlar bilan boyitilmoqda. Xususan, Toshkent davlat yuridik universiteti Axborot-resurs markazida bu yo’nalishda salmoqli ishlar amalga oshirilmoqda.

300 mingdan ortiq kitob, qo’llanma, darslik va badiiy adabiyotlar fondiga ega markazning maxsus library-tsul.uz sayti va ijtimoiy tarmoqlarda sahifalari yaratilgan bo’lib, ular orqali nafaqat talabalar, balki professor-o’qituvchilar, tashqi foydalanuvchilar ham kutubxona fondidagi o’zbek, rus va ingliz tilidagi turli huquqiy, badiiy, ijtimoiy yo’nalishdagi asarlar, qo’llanmalarni topishi mumkin. ARM fondida ikki asrlik tarixga ega kitoblar ham bor.

Bugungi kunda TDYU Axborot-resurs markazi o’z fondini yanada boyitishda faqat mahalliy nashriyotlar bilan chegaralanib qolmasdan, Glazgo universiteti, Nagoya iqtisodiyot universiteti, Boston huquqiy maktabi, Finlandiya universiteti bilan hamkorlikni yo’lga qo’ygan va ularning turli huquqiy adabiyotlari bilan boyitilgan. Shu bilan birga markaz har yili 100 dan ortiq nomdagi mahalliy va xorijiy (Rossiya va yevropa mamlakatlarida chop etiladigan) davriy nashrlarga obuna bo’ladi.

ARM tomonidan talabalar orasida kitobxonlikni targ’ib qilish, ularda mutolaa madaniyatini rivojlantirish maqsadida turli tanlov va loyihalar o’tkaziladi.

Shuningdek, ARMda Westlaw, LexisNexis, Springer, Web of Science, Scopus, Polpred.com, EBSCO kabi ma’lumotlar markazlari bazalaridan foydalanish imkoniyati yaratilgan va bu yerdagi barcha kompyuterlar yuqori tezlikdagi internet tarmog’iga ulangan, ko’zi o’z foydalanuvchilar uchun NVDA dasturi o’rnatilgan. Markaz Germaniyaning Dyusseldorf shahridagi universitet kutubxonalarining xalqaro assotsiatsiyasi a’zosi hisoblanadi.

Bir so’z bilan aytganda, Toshkent davlat yuridik universiteti Axborot-resurs markazi yurtimizda kitobxonlikni ommalashtirishdek ezigu harakatga o’z hissasini qo’shishga bel bog’lagan. Zero, Sohobqiron Amir Temurning ta’rifi bilan aytganda, kitob barcha bunyodkorlik, yaratuvchanlik va aql-idrokning asosidir, hayotni o’rgatuvchi murabbiydir.

Mohira SHAMAQOVA,
TDYU Axborot-resurs
markazi yetakchi mutaxassisi

XUDO BERGAN ADIBIMIZ

Oilimizda bir odat bor: yangi yil oldi dadam hammamizga sovg'a ulashadi. Shundanmi yangi yil kelishiga yaqin qolsa, qorboboni emas dadamning sovg'alarini kutamiz. O'sha yangi yil ham hech esimdand chiqmaydi. To'rtinchi sinfda o'qib yurgan paytlarim edi. Dadam qo'llarida sovg'alar bilan kirib keldi. Men va ukalarim quvonchdan sovg'alarini tezroq olishni xohlardik. Ikki ukamga o'yinchoq, menga esa, muqovasida bir bolakayning qandaydir mahluqning ustiga minib olgan surati bor ikkita kitob tutqazdi. Hali hech kimdand bunday sovg'a olmaganimgami yoki bu sovg'a avvalgilaridand noodatiy bo'lganimgami biroz kitoblarga qarab turdim.

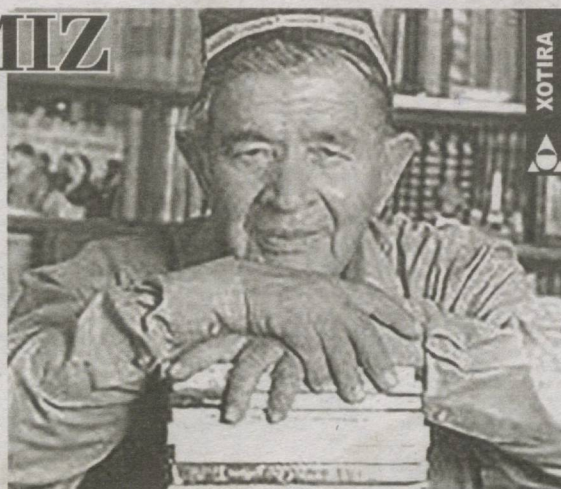
Xayolimda turli xil shirinkliklar-u o'yinchoqlar olaman, degan bolalarcha o'y bor edida. Ammo dadamning yuzidagi tabassum va xayolimga kelgan shaxsiy kutubxonaga yaratish haqida fikrlar meni sevindirib yubordi. Kitoblar uchun dadamga rahmat aytdim va o'sha kunioq ularni o'qishni boshladim. Kitobning hajmi meni o'ylantirmadi. Chunki maktabdand beriladigand o'qish darsliklarini ham ta'llarlarda o'qib tugatib qo'yardim. Mutilaani boshlarkanmand, go'yo yangi do'st bilan tanishayotgandek bo'ldim. Chunki asar qahramoni o'zini mendan bilan yuzma-yuz ko'rib turgandek tanishtirardi.

"Mening ismim Hoshim, familiyam Ro'ziyev, erkalab Hoshimjonning desangiz ham bo'laveradi".

Romanni o'qib, do'stlarim safi yana bittaga ko'paygandek bo'ldi. Bobomning yoki

yanada kuchaytirdi. Kitobning birinchi qismini bir haftaga bormay tugatdim. Onam adabiyot o'qituvchisi bo'lgani uchun o'qigand kitobim, yod olgand she'rlarim haqida suhbatlashar edik. Onamga kitob haqida xulosa va taassurotlarimni aytib berdim. Onam mening to'lib-toshib gapirishimni mamnun bo'lib eshitdi. Oxirida: "Qizim, asarni kim yozgand ekan o'zi?", - deb so'radi. Qarang, kitobni tugatibmand-u, muallifiga e'tibor bermabmand. Kitobning birinchi betini ochib, "Xudoyberdi To'xtaboyev" - deb javob berdim. Onam Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi haqida gapirib berdi. Kitobning ikkinchi qismini ham tugatdim. Yozuvchiga, kitobga bo'lgand mehriim tovlarib borardi. Xudoyberdi To'xtaboyevning "Qasoskorning oltin boshi", "Besh bolali yigitcha", "Mungli ko'zlar" kitoblarini ham o'qib chiqdim. Bu kitoblar bolalik olamimga yanayam beg'uborlik qo'sha oldi. Bolaligim "Sariik devni minib"dagi Hoshimjondek beg'ubor, "Mungli ko'zlar"dagi Zafar, Akbar kabi samimi, "Besh bolali yigitcha" asaridagi Hoshimjonning umuman teskarisi bo'lgand, hayot qiyinchiliklari erta boshiga tushgand Orifjonning sarguzashtlari bilan o'ldi.

Bir kun ushbu asarlar muallifi bilan uchrashib, u kishining

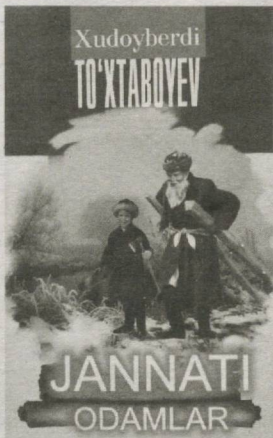
XOTIRA

suhbatini olaman, deb maqsad qildim. Jurnalistika bilim yurtiga o'qishga qabul qilgand yillim, Toshkentda katta kitob yarmarkasi bo'layotgandini eshitdim. Kitob xarid qilish niyatida bordim. Kitobxonlar orasidagi Xudoyberdi To'xtaboyevni ko'rib sevindim. Yonlariga borishga biroz xijolat bo'ldim. Suhbatlashgim keldi. Ammo orzu-maqsadlarning tasodifan amalga oshishi ham insonni deb boraman, degand niyatda chetdand kuzatib turdim. Ularning samimi gapirishi, kitobxonlarning savollariga erimay javob berishi e'tiborimni torddi. Haqiqatda boladay beg'ubor inson ro'paramda

turardi... Ammo vaqt hammama narsaga hukmron. Yonimizdagi insonlarni ertaga ko'rmasligimizni tushuntirib qo'yarkan. Bobomni ko'rgand qilgand niyatim armon bo'lib qoldi. Sevimli yozuvchimizning vafoti haqidagi sovuq xabarni eshitib, bolaligimni yo'qotgandek bo'ldim...

O'qishdand ijara uyimga qaytayotib bir guruh maktab o'quvchilarining "Hoshimjon"ning sarguzashtlari haqida suhbatlashib ketayotgandiga guvoh bo'ldim. Ular kuni-kecha sevimli yozuvchisi bu yorug' olamni tark etgandini, ehtimol bilmas, bilsa ham qanday yo'qotishga duch kelgandini his etmas... Lekin ular kitob — Xudo bergand adibimiz asarlarini o'qiyapti!

Mashhura NASRIDINOVA

o'rtoqlarimning uyiga borsam ham kitobni qo'limdand qo'ymasdim. Bir kuni kichik amakim kitobimni ko'rib "12 yosh bolaga roman o'qish qiyinlik qilmaydimi? - dedi va indamaganimni ko'rib, - Men ham o'qigandmand, zo'r kitob!" deya maqtadi. Bu kitobga bo'lgand qiziqishimni

TAASSUF

Ishlardan bo'sshab telegram tarmog'iga kirsam, ko'p yangi xabarlar kelibdi. Birma-bir o'qishga tutindim. Yurtimizdagi kunda ro'y bergand yangiliklarni, havaskor ijodkorlarning so'ngi shig'irlarini o'qib bo'lgand, do'stlarim yo'llagand xatlarga navbat yetib keldi. X. ismli tanishimdand kelgand xabarni ochdim. Do'stimning yozishicha, tarmog'ida yangi "tanishlar" paydo bo'libdi va bularning aksariyati qizlar emish. Do'stim gapga chechand, ziyarak deb bilgani uchun (tag'in maqtanyapti deb o'yulamang), mendand maslahat so'rabdi. Birozdand so'ng aloqaga chiqib, "maslahat oshi"ni pishirib oldik. Unga yozgand "notanishlar"dand ba'zilarining tarmog'ini yana bir boshqa o'rtog'imga jo'natib, o'zim aytyshim bilan unga yozishini uqtirdim.

Telegramdagi "go'zal" "erkak"

"O'zini "Beautiful" ("go'zal") deb nomlagand notanish tarmoq egasidand "salom" degand xabar keldi. Alik oldim. Xabarim birdand o'qildi. "Uzr, kech bo'lgandda bezovta qilmadimmi?" degand "siyqasi chiqqand" javob keldi. Niima xizmat deya, o'zini tanishtirishini so'radim.

- "Biz tanish emasimiz. Shunchaki, sizni X. nomli guruhdand topdim. Telegramga qo'ygand rasmingiz e'tiborimni torgani uchun yozyapmand", degand xabar keldi. O'qimay kuzatdim.

- "Siz X. joyda o'qiyisizmi? Yutuqlaringizni ko'rib havasim keldi. Shuning uchun siz bn tanishmoqchiydim". Shunga o'xshagand imlo xatolarga boy bir talay "yangi" nomalar keldi.

Maqsadning ulkanligini qarand. Savollariga qisqagina qilib "ha", "hmm" muqobilidagi javoblardan nari-

ga o'tmadim. Keraksiz insonligini his etgand zahotioyq "qora ro'y-xat"ga solmoqchi bo'lib turgandimda, to'satdand rasm jo'natib qoldi. Sochlari uzun, ko'zlari tim qora, yaxshigina "chaplengand", xullas, bir ko'rishda o'ziga "jalb qiladigand" qizning surati.

- "Bu mend. Ismim Durdona. Yoshim 19 da".

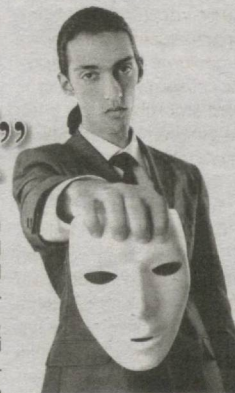
U tomonidand shu kabi qisqa tanishtiruv keldi. Yozishmalarini o'rtog'im suratga olib menga jo'natyapti. Yigitlarning psixologiyasini inobatga olgand holda "notanish qizlardan" xabar kelsa, birdand yozishib, tanishib ketadi, deb o'ylagand chog'i. Menda biroz shubha uyg'ondi. Nahotki, qizlar o'z-o'zidand o'zi haqidagi axborotni tanimagan-bilmagan oda-

miga taqdim etsa? Yoki bu do'stimni kutib turgand "o'yin"mikan? Ko'nglimga kelgand shubhalarga oydinlik kiritish uchun o'rtog'imga "Beautiful"ga endi yozsang bo'ladi" degand xat yubordim. 5 daqiqa o'tar-o'tmas bizga ma'lum "ssenariy" bo'yicha o'rtog'imga ham yozibdi. Biroq ism, yosh o'zgartand. Suhbatni davom ettirishni, uning raqamini olishni do'stimga uqtirdim. Qiz "tuzoqqa ilingand"lardan "yangisi" deb o'ylagand shekilli, raqamni bermagand, ma'lum miqdordand "paynet" summasini ham so'ragand, aytish nojoyiz bo'lsa hamki do'stimga tuni bilan "yoqimli" suhbatni ham va'da qilgand.

Yoshlik hamda go'rlikka yo'ymang-u, do'stimga aytilgand

miqdordand telefon raqami hisobiga pul tushirishini aytdim, pul ketsa ham bu masalaning oxiriga yetmoqchi, uni sinab ko'rmoqchi bo'ldim. O'sha raqamga "paynet" ham qilib qo'ng'iroq qildik. Taassuf bo'lsinkim, telefonni "erkak" ko'tardi. Raqamni bizga qiz bola bergandi hamda hisobiga pul o'tkazgandimizni aytdik. Hech qanday pul tushmagand va bu raqamni ancha yillardand buyon o'zi ishlatishini aytib go'shakni qo'ydi. Birdand tarmoqqa kirsam, ikki do'stim ham "qora ro'yxat"dand joy olgandini yozib qolishdi. Ketgand pulga achinish kayfiyatini ifodalaydigan "smile" yuboribdi.

Ana sizga tijorat-u mana sizga pul topish! Dilingni xuftand qiladigand

bunday holatlarni ko'rib "ehh, yashavor, "erkak" deging keladi.

Shuncha narsaga aqli yetgand "ishbilarmonlar", bilakdagi kuchni telefon klaviyurasidagi harflarni terishga emas, haqiqiy yigitga xos ishlarga sarflamagandini achinarli. Ha, do'stlarim bilan "Beautiful"lar asli kim ekanini bilib oldik. Bizni chuv tushirgand "akaxonimiz" shu arzimagand pulga g'ururini sotgandini o'yladimkan?!

Quvonchbek G'AYBULLAYEV, O'zDJTU talabasi

Hech qachon chekinmang!

Doniyor ASLANOV,
"Mr.Aslanov" o'quv markazi
asoschisi:

— Til o'rganishga qiziqishim bolaligimda paydo bo'lgan. Hali maktabga ham chiqmagan kezlirim inglizcha so'zlarni bilardim. Onam ingliz tili o'qituvchisi bo'lgani uchun boshlang'ich ko'nikmalarni bergan. Maktabda ustozlarimning "yaxshi bilasan" degan so'zlari meni yanada ruhlantirardi.

Maktabni tamomlaganimdan so'ng men uchun eng sinovli davr boshlandi. Nufuzli bilim yurtlaridan biri — O'zbekiston davlat jahon tillari universitetiga hujjat topshirib, kira olmadim. Lekin har yomonning bir yaxshisi bor — bu yillar menga sohani chuqur o'rganishim uchun imkon berdi. O'sha vaqtlarda uydan pul olgim kelmasdi. Shu bois abituriyentlarni ingliz tilidan tayyorlaydigan ustozga shogird tushdim. Ustozim tajribasini o'rganish asnosida o'zim ham o'quvchilarga dars bera boshladim. Abituriyentlarning natijalari yaxshilaniy berayotgani menga rag'bat bo'ldi. Asta-sekin ustozlik maqomiga ko'tarila boshladim. Birinchi maoshimga 40 ming so'm olgandim. Nihoyat 2014-yilda universitetga qabul qilindim. Bu mening maqsadlarim sari qo'yilgan ilk qadam edi.

Orzular ro'yobi sizni undanda katta marralar sari yetaklar ekan. Keyinchalik o'zimning o'quv markazimni ochish istagi paydo bo'ldi va kichikroq o'quv markazini tashkil etdim. Lekin noto'g'ri hisob-kitob va tajribasizligim pand berib, bankrot bo'ldim. Bu mening shashtimni qaytarmadi. Faqat intilish va o'rganish sabab natijaga erishish mumkinligini bilganim uchun 2016-yilda hozirgi "Mr. Aslanov" nomidagi ikkinchi o'quv markazini ishga tushirdik. Aynan mana shunda nom, brend katta rol o'ynashini bildim. Universitet darslari hamda markazdagi ishlarni birga olib borishning o'ziga yarasha qiyinchligi ham bor edi.

Ish faoliyatim davomida yuzlab o'quvchilarimiz universitetlarda talaba bo'ldi. Mana shu mening eng katta yutuqlarimdan biri deb hisoblayman. Yana bir quvonarli jihat shundaki, hozirgi kungacha

tayyorlagan o'quvchilarimizning 20 foizi viloyatlar bo'ylab o'z o'quv markazlarini ochgan.

Qo'lga kiritgan eng katta yutuqlarimdan biri — otamga mashina sovg'a qilganim. Dadam "O6" "Jigul"da taksichilik qilardi. Bir kuni yo'lovchilardan biri eski mashinaga chiqishni istamaydi. Bu albatta, dadamning dilini og'ritgan edi. Buni eshitib ko'zimga yosh keldi va: "Dada, ozroq sabr qiling, o'zim sizga yangi mashina olib beraman", deb ahd qilgan edim. Xudo qo'llab, 2018-yilda dadamga "Lasetti" olib berishga muvaffaq bo'ldim.

O'tgan 2020-yil bahorda boshlangan pandemiya faoliyatimizda noqulayliklarni keltirib chiqardi. Lekin biz irodamizni ishga solib, faoliyatimizni masofaviy shaklda davom ettirdik. Bu vaqtdagi daromadim o'rtacha hisobda oyiga o'n million so'mni tashkil etdi. Darslar masofadan bo'lishiga qaramay o'quvchilar sifatini ta'lim oldi, deb ayta olaman. Chunki o'sha abituriyentlarning aksari universitetlarga kirdi. Hozir ham masofaviy, ham an'anaviy shaklda mashg'ulotlar olib boryapmiz. Olgan bilimlarim asosida hozirgi kunda "SEFR" va "IELTS" sertifikatlari uchun o'quv qo'llanmalar yaratdim. Bu qo'llanmalar yoshlarga foyda keltirayotganidan g'oyatda xursandman.

Bu sohaga qiziquvchi yoshlarga pulning ortidan quvvamdan, sabr bilan tajriba orttirishlarini maslahat bergan bo'lardim. Demak, hech qachon ortga chekinmay faqat olg'a intilishimiz kerak. Zero, muvaffaqiyat siri hech qachon chekinmaslikdadir.

Sevara BAXTIYOROVA
yozib oldi.

MAKTABGA BORAYMI YO repetitorga?!

Universitetga kirish, "talaba" degan nomga sazovor bo'lish har bir o'quvchining orzusi. Uyqusiz tunlar, darsdan chiqib darsga qatnashlar, bayramlar-u to'y-hashamdan voz kechib faqat o'qish va uqish bu maqsadga yetishning yagona to'g'ri yo'lidir.

Hozir oliy ta'limga o'qishga kirish uchun, albatta, repetitorga borish kerak. Aks holda urinishlar bekor ketadi. Buni qo'shimcha darsga qatnab talaba bo'lganlar yaxshi biladi. Aslida biz oyiga qancha-qancha pul sarflab o'rganyotganimiz maktab o'quv dasturidagi bilimlardir. Maktabda bizga o'rgatilgan (o'rgatilishi kerak bo'lgan!) mavzularni, bilimlarni repetitorga borib o'zlashtiramiz! Buning sababi ta'lim tizimimizdagi oqsoqlikka borib taqaladi.

Ta'lim tizimining "boshi" maktab. Bola kelajagi uchun muhim qadam maktabda qo'yiladi. Shu davrda yozish-chizishni o'rganadi, bilim olish va uni kerakli joyda, kerakli maqsadda ishlata bilish ko'nikmalarini o'zlashtiradi, kasb tanlaydi, kelajagiga mos oliy ta'lim dargohini belgilaydi. Ya'ni o'quvchi maktabni bitirganida oliy ta'limga kirish uchun tayyor bo'lishi kerak. Har tomonlama: bilim, saviya, tarbiya, psixologik jihatlardan yetuk bo'lishi lozim. Ammo bizda...

Bu muammoning bir qancha sabablarini keltirish

mumkin. Birinchidan, maktab darsliklaridagi mavzular yuzaki, boshlang'ich tushuncha berish uchungina xizmat qiladi. Ona tili darsida o'quvchilar kitobdagi mashqlarni ko'chiradi, fizikada formula yodlaydi, lekin uni qachon, qayerda ishlashini bilmaydi, matematikada bir xil qolipdagi misollarni yechadi, biologiya, adabiyot fanlaridan daftarni to'ldirib konspekt yozadi. Lekin ko'pincha nima yozganini o'zi ham bilmaydi.

Juda ko'p o'qituvchilar o'quvchilarni darsga qiziqitira olmaydi yoki bunga intilmaydi. Ustozlar faqat kitobda berilgan qoidalarni o'qib berish bilangina qanoatlanmay, o'quvchilarni qo'shimcha ma'lumotlar, qiziqarli mashg'ulotlar bilan darsga jalb qilsa, darsni direktor kuzatganda yoki komissiya kelganda o'tiladigan sifatli darslar doimiy jarayonga aylantirilsa, ta'lim sifati ancha yaxshilangan bo'lardi.

Bundan tashqari, oliy o'quv yurtiga kirish niyati bo'lgan har bir yosh o'z maqsadi yo'lida harakat qilsa, o'zi tanlagan yo'na-

lishi bo'yicha fanlarga katta e'tibor qaratib, yaxshi o'zlashtirib borsa, repetitorga ehtiyoj qolmaydi. Ko'p hollarda, maktab ma'muriyati o'zlari yetarlicha bilim bera olmagani yetmaganday o'quvchi-abituriyentlarning repetitorga borishiga ham to'sqinlik qiladi. Aniqliq aytganda, davomatga birinchi darajali vazifa sifatida qaraydi. Ammo buning imkonini yo'q. Kamida 6 soatlik dars 13:30-14:00 oralig'ida tugaydi. O'quv markazlaridagi saboqlar 14:00 da boshlanishini inobatga olsak, maktab darslariga zarar yetkazmasdan qo'shimcha mashg'ulotga qatnab bo'lmaydi. Kechki vaqtlardagi darslar esa o'quvchilarga juda noqulaylik tug'diradi.

Xullas, maktablar repetitorga borishga hojat qoldirmaydigan qilib sifatli ta'lim berishi kerak, bunday qila olmas ekan, o'quvchilarning qo'shimcha mashg'ulotlari uchun qulay bo'sh vaqtlarni yaratib berishi zarur!

Lobar QODIROVA,
O'zJOKU talabasi

